

Motion till riksdagen 2010/11:K382

av **Eva-Lena Jansson (S)**

Offentlig redovisning av ekonomiskt partistöd från privatpersoner och organisationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om offentlig redovisning av ekonomiskt partistöd från privatpersoner och organisationer.

Motivering

Stödet från staten och riksdagen är den största inkomstkällan för partier på riksnivå. Partistödet ger politiska partier möjlighet att arbeta långsiktigt utan att vara beroende av olika bidragsgivare. Fria partier, fri nyhetsförmedling och opinionsbildning är grundläggande inslag i en demokrati. Partierna spelar en betydelsefull demokratisk roll som opinionsbildare och har en nödvändig uppgift i samhället vid de allmänna valen. Partierna ger väljarna alternativ, kunskap och möjlighet att påverka, delta och ta ansvar. Ett offentligt ekonomiskt stöd till politiska partier betraktas därför som rimligt och av stor vikt för demokratin. Det är inskrivet i lagen och ges i flera former:

- ? Staten ger stöd till partiernas allmänna verksamhet.
- ? Riksdagen ger stöd till partigruppernas och riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.
- ? Dessutom har kommuner och landsting rätt men inte skyldighet att lämna stöd till politiska partier.

Men det finns också möjlighet för privatpersoner att ge ekonomiskt stöd till politiska partier. I en rapport gjord av Arbetarrörelsens Tankesmedja redovisas hur det privata ekonomiska stödet är fördelat över respektive parti. Rapporten visar bland annat att det borgerliga blocket får stöd av Svenskt Nä-

Fel! Okänt namn på

ringsliv, som satsar mer pengar på opinionsbildning än alla riksdagspartier tillsammans. Till exempel använde Svenskt Näringsliv 503 miljoner kronor, exklusive personalkostnader, i valkampanjen inför EMU-omröstningen och under valåret 2006 satsade organisationen nästan lika mycket för att få en regering som för arbetsgivarnas och näringslivets talan enligt rapporten Makten över debatten.

För varje enskild medborgare är det naturligtvis viktigt att få reda på vem eller vilka som ger stora ekonomiska bidrag till politiska partier. En förutsättning för detta är ju att ekonomiska bidrag till partier från privatpersoner och organisationer är offentliga. Demokratiska val utgår från att medborgarna har insikt och kunskap samt möjlighet att kritiskt granska avsändaren av ett politiskt budskap.

Socialdemokraterna redovisar öppet stöd från fackföreningsrörelsen. LO och ett antal av LO:s förbund ger årligen medel baserat på antalet enskilda medlemmar i förbunden. Detta stöd kritiserar partiet ofta för, framförallt från borgerligt håll, men också från delar av det svenska näringslivet.

Svenskt Näringsliv har på central nivå ett kapital som är fem gånger större än LO, och Svenskt Näringsliv har visat att det är berett att använda delar av sitt stora kapital på 12 miljarder kronor för att driva opinion. Svenskt Näringsliv har betydligt högre utgifter än LO och lägger hälften av sina resurser på opinionsbildning. Sedan millennieskiftet har Svenskt Näringsliv avsatt närmare 4 miljarder kronor i opinionsbildande syfte. Under 2010 deltog flera av Svenskt Näringslivs medlemsföretag och närstående organisationer i annonskampanjer med en tydlig inriktning att stödja den politik som förts av de fyra borgerliga regeringspartierna.

I riksdagen har partierna under ett antal år inom ramen för den gemensamma överenskommelsen diskuterat om de bör offentliggöra gåvor från fysiska personer som ger stora belopp till partierna. Detta har dock motarbetats av Moderaterna och Kristdemokraterna med argumentet att det skulle underminera den grundlagsskyddade valhemligheten. Endast tre övriga länder i Europa – San Marino, Schweiz och Malta – saknar lagstiftning på området. Sverige har som nation gjort sig känt för att verka för ökad öppenhet och transparens, detta för att bland annat motverka korruption. Riksdagen bör därför ge tillkänna som sin mening att stöd till partier överstigande 20 000 kronor från privatpersoner och organisationer ska redovisas offentligt.

Stockholm den 26 oktober 2010

Eva-Lena Jansson (S)